

THEORETICAL ISSUES OF THE USE OF INFORMATION TECHNOLOGY IN THE
PROCESS OF PRIMARY EDUCATION

Akmalova Aziza Najmiddinovna

Teacher of Mathematics at school 218, Mirabad district, Tashkent City

Annotation

Education plays the most important role in the comprehensive development of the student. Teachers shape students by providing them with a variety of teaching and learning experiences. Today's period is called the period of information and communication technologies (ICT). The act penetrated into all aspects of life. Thus, it is necessary to start ICT education from elementary school to improve people's technology literacy. ICT allows users to create, access, store, transmit and manage various data in audio and visual form using various techniques and software.

Key words: AKT, ta'lim, boshlang'ich ta'lim, pedagogika, dasturiy ta'minot, o'quvchilar.

Ta'lim o'quvchilarning har tomonlama rivojlanishida eng muhim rol o'ynaydi, masalan, kontseptsiyani tushunish va qo'llash, ifodalash qobiliyati, to'g'ri o'rganish odatlari, mulohaza yuritish va qaror qabul qilish qobiliyati, fikrlash va fikrlash qobiliyati, o'z-o'zini anglash va boshqalar. Xorijda Svami Vivekanand "Ta'lim taraqqiyot uchun barcha eshiklarni ochishi mumkin. Xalq omma orasida ta'lim va aql-idrokning tarqalishi bilan mutanosib ravishda rivojlanadi." Umumiy ta'lim bilim va ko'nikmalar olishdan boshqa narsa emas.

O'rganish universal tozalash manbai bo'lib, har bir inson dunyoni qulay uyga aylantirish uchun o'rganishi kerak. To'g'ri bilim taraqqiyot, farovonlik, tinchlik va zavqga olib keladigan to'g'ri harakatga olib keladi.

Talabalar uchun o'qitish mazmunini ta'limga aylantirish zarurati. O'qitish mazmuni va o'qitish maqsadlari o'rtasidagi bog'liqlik talabaning muvaffaqiyatiga olib kelishi juda muhimdir.

YUNESKOning XXI asr ta'lim bo'yicha hisobotida ta'lim sifatini oshirish uchun to'rtta bilim ustuni ko'rsatilgan. Ular

- Bilishni o'rganish (Tushunish vositalari)
- Qilishni o'rganish (Atrof-muhit bilan munosabatda bo'lish uchun)
- Boshqalar bilan yashashni o'rganish (insonning barcha faoliyatida boshqalar bilan ishtirok etish va hamkorlik qilish)
- Bo'lishni o'rganish (yuqorida aytilgan uchta narsani birlashtirishning asosiy usuli)

An'anaviy ma'ruza usulini qo'llash orqali talabaning umumiy rivojlanishiga erishish mumkin emas. Shunday qilib, talabaning muvaffaqiyati uchun bir nechta usullardan integratsiyalashgan holda foydalanish kerak.

Bugungi davr axborot texnologiyalari (IT) davri. Ushbu davrdagi qiyinchiliklarga qarshi turish uchun IT bo'yicha keng bilimga ega bo'lish kerak. Chunki IT yangi va takomillashtirilgan fikrlash, yashash va ishlash usullarini va'da qilgan holda ko'p jihatdan inson hayotining barcha jabhalariga ta'sir ko'rsatdi. Ta'lim ham bundan mustasno emas. Har qanday odam bolaligidanoq shu sohaga oid bilimlar berilsa, har qanday sohada malakali bo'ladi. Shunday qilib, boshlang'ich maktablarda Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) texnikasini joriy etish zarur.

Maktablarga AKTni joriy etish ertangi ishchi kuchini tobora yuqori texnologiyali dunyoda raqobatbardosh qilishdir. Bunga erishish uchun kompyuter ko'nikmalarini o'rganish ustuvor vazifa ekanligi da'vo qilinadi. O'qituvchi "bilim uzatuvchisi" bo'lish o'rniga, kompyuterdan foydalanadigan talabalar faol o'quvchilarga aylanishi mumkin bo'lgan muhitda yordam beruvchi rol o'ynashi kerak.

Texnologiya boshlang'ich maktablarda turli shakllarda keladi. U ta'limda talabaning ta'lim sifatini yaxshilash yoki yaxshilash, shuningdek, akademik imkoniyat va muvaffaqiyatni oshirish uchun ishlatiladi. Ushbu assortimentga o'qituvchilar tomonidan kurslarni o'tkazish, kurs materiallarini ishlab chiqish va sinf boshqaruvini boshqarish uchun foydalaniladigan vositalar kiradi.

<https://conferencea.org>

Ushbu ro'yxatga moliya bilan shug'ullanish, aloqalarni ta'minlash, hujjatlarni yuritish va qayta ishlash uchun ishlatiladigan ofis vositalarini qo'shing.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) bu kompyuterlar, dasturiy ta'minot, maxsus apparat vositalari, Multimedia qurilmalari va keng doiradagi aloqa vositalarini o'z ichiga oladi.

AKT yangi hamkorlikdagi ta'lim vositalarini yaratish va butun dunyo bo'ylab ma'lumotlarga bepul va ochiq kirish uchun ishlatiladi. AKT o'quvchilarning bilim olishini samarali qo'llab-quvvatlash imkoniyatiga ega.

Boshlang'ich maktablarda qo'llaniladigan AKT o'quvchilarni qo'shimcha manbalar, masalan, onlayn ensiklopediyalar, lug'atlar, hukumat tomonidan homiylik qilinadigan ta'lim saytlari, o'quv o'yinlari va onlayn repetitorlik bilan tanishtirishi mumkin. AKT quyidagi farqlarni keltirib chiqaradi:

- Yangi jismoniy tartiblar
- O'quvchi va o'qituvchi o'rtasidagi samarali hamkorlik
- Maktab samaradorligi oshadi.
- O'quvchilarning o'zlashtirish darajasini oshirish.
- O'quvchilarning yakka tartibda bilim olishlari mumkin.
- Bu o'quvchining tiliga ta'sir qiladi.
- O'quvchilar quvonchli ta'lim olishadi.

Bu o'quvchilar yaxshiroq ta'lim olish va texnologiya hayotlarining turli jabhalariga qanday foyda keltirishi haqida tushuncha beradi. Bu sinfda o'rganilgan tushunchalarni takrorlash imkoniyatiga ega va o'quvchilarga ushbu tushunchalar haqida turlicha fikr yuritish imkonini beradi.

O'quv dasturini o'rganishda talabalarga maksimal ta'sir ko'rsatish uchun AKTdan foydalanish mumkin. AKT talabalarning kurs ishlarida muvaffaqiyatini oshirishga undaydi. AKTda umrbod ta'lim imkoniyatlarini ta'minlash uchun turli ko'nikmalardan foydalaniladi, bu esa barcha o'quvchilarni o'zlarining noyob intellektual salohiyatini rivojlantirishga va raqamli jamiyatning samarali a'zolari sifatida faoliyat yuritishga imkon beradi.

Boshlang'ich maktablarda AKT bilan bog'liq tadbirlar o'quvchilarda yuqori darajadagi qiziqish, motivatsiya va zavqlanishni keltirib chiqaradi. Talabalar o'z bilimlari uchun shaxsiy javobgarlikni o'z zimmalariga oladilar. AKT o'quv dasturlari o'rniga talabalarning umumiy rivojlanishini oshiradi. Talabalar umumiy topshiriqlar ustida juftlik yoki guruhlarda ishlashda hamkorlik qiladilar.

Talabalar o'z javoblari bo'yicha darhol fikr-mulohazalarini olishlari, bir xil kontseptsiyaning bir nechta namoyishlarini kuzatishlari va ushbu kontseptsiya bilan o'zaro ta'sirini kuchaytirishlari mumkin. O'quvchilar o'rganayotgan ko'plab tushunchalar kompyuter o'yinlari, boshqotirmalar shaklida taqdim etiladi. Ammo aslida ular kelajakda foydali bo'lgan muhim ta'lim tushunchalarini o'rganishmoqda. Ushbu shaxsiylashtirilgan o'quv muhiti tufayli boshlang'ich maktablarda yaratiladi. Sinflarida kompyuterlar mavjud bo'lgan boshlang'ich sinf o'quvchilari erta yoshda texnologik dunyoning turli tomonlarini o'rganadilar. Bu ularga qarigan sari kompyuter bilan bog'liq ilg'or tushunchalar bilan qulay bo'lish imkonini beradi.

Boshlang'ich maktab o'quvchilari matematik ma'lumotlardan foydalangan holda grafiklar yaratishlari mumkin. Internetdan foydalanib, boshlang'ich sinf o'quvchilari buyuk san'atning fotosuratlariga kirishlari, muhim yozuvlarni tinglashlari mumkin. Ular internet orqali butun dunyo bilan bog'lanadi.

Nihoyat, AKT barcha o'quvchilarning yutuqlarini oshiradi, oilalarning farzandlarining maktab ta'limidagi ishtirokini oshiradi. Yaxshi o'qitish amaliyoti muhitida talabalar uchun texnologiya bilan bir qatorda yaxshilangan akademik imkoniyatlar va muvaffaqiyatlar mavjud.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Hewagamage, K. P., Meewellewa, H. M. S. J., Munasinghe, G. K., & Wickramarachi, H. A. (2011). Role of OLPC to empower ICT adaptation in the primary education. *Education in a technological world: communicating current and emerging research and technological efforts*, 391-398.
2. Отамирзаев, О. У., & Зокирова, Д. Н. (2018). Тажриба машғулотларини мустақил ўрганишга ундовчи таълим бериш орқали олиб бориш. *Современное образование (Ўзбекистан)*, (3), 45-49.
3. Зокирова, Д. Н. (2021). Integration Of Professional And Educational Disciplines Into Training Of Self-Learning Motivated Students. *Современное образование (Ўзбекистан)*, (6), 24-28.